

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gvilielmi Becani E Societate Iesv Idyllia Et Elegiae

Becanus, Gulielmus

Antverpiae, 1655

Gvilielmi Becani E Societate Iesv Idyllia Sacra.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12773

GVILIELMI
B E C A N I
E SOCIETATE IESV
I D Y L L I A
S A C R A.

15
GUILIELMI

B. F. C. A. N. I.

E. SOCIETATIS I. E. S. V.

I. D. Y. L. L. I. A.

S. A. C. R. A.

VIRGINI
MARIÆ,
DEI MATRI,
POETARVM PRINCIPI.

DATERE, Magna Mater,
huius adscriptione titu-
li non tibi, sed iis,
quorum te principem
voco, commendationem acce-
dere. Carminis studium inter
maiorum suorum decora Sira-
cides ponit. Ab illo summis he-
roibus, sicut ab imperio bene
gesto, laudem accersit. *Laudemus, Cap. 44.*
inquit, *viros gloriosos, & parentes*
A 2 *nostros,*

nostros, &c. imperantes in presenti
 populo, &c. in peritiâ suâ requiren-
 tes modos musicos, & narrantes
 carmina scripturarum. Benè ha-
 bet. Consultum est poësius existi-
 mationi à tantis cultoribus; sed in-
 de honoratior, quòd inter illos tu
 censeris. Quis se dignam non pu-
 tet, quæ te decuit? quis inutilem
 censeat, quam tu ad vsus maxi-
 mos, hoc est, ad diuinos in te fa-
 uores celebrandos adhibuisti? Ali-
 bi verborum parca, vno in car-
 mine facunda es. Alibi *sicut vitta*
coccinea labia tua, quia verecundo
 silentio colligata; hîc *fauus distil-*
lans sunt. Cedit poësi tuæ quid-
 quid alij panxerunt. Vsque adeò
 nihil in te mediocre. Supra om-
 nes

Cant. 4.

DEDICATIO.

nes à Deo euecta, sublimissimè illum effers, quàm, dum loqueris, modesta, tam, dum canis, grandiloqua. At profanatur à multis ars, quæ religioni tuæ deseruiit. Sic est. Qui diuinos se vates, Deoque plenos dicunt, nihil minus, quàm sunt. Plures periculosè blandi, animos dum mulcent, inficiunt; nusquam magis culti, quàm vbi noxij. Quàm vellem istis nequitiaæ suæ poëtis gratiâ & venustate non cederent ij, quibus tu, quibus filius tuus materies estis. Sed iuuat vel argumento vincere. Non quo paratu celeberrimi, sed quo animo, spectatis. Non augustis tantùm templis, sed exiguis etiam sacellis coli gaudetis.

A 3

Studium

Studium vobis pro ornatu est, pietas pro elegantia. Elegantiam, quibus est datum, carminibus suis adhibeant; ego in meis pietatem spectavi, de lectoris iudicio securus, si vobis non displicuero.

7
 IDYLLIVM I.
 IOSEPHVS.

Argumentum.

*Iosephus puerum IESVM Herodis furori
 subtrahit, & in Egyptum fugit, Patriar-
 cha olim Iosephi sedem.*

A D
 LVDOVICVM DE ROMER,

Cum ei ædem in valle B, MARIÆ Fa-
 continâ dicaret, consecraretque.

V, dum votiuis adoles altaria flam-
 mis,
 Inque nouas sedes, & fulgens mar-
 more templum
 Iosephum inuitas, Ludoice, tibi que
 fauere

Cogis, & acceptis maiora rependere donis;
 Diuersum in terras alio sub sole calentes
 Me meus ardor agit. Iuuat ire, habitataq; quondam
 Sancto regna seni, & magnis loca conscia curis
 Visere, diuinum quibus olim fouit alumnum,
 Depositaque ingens terris seruaui & astris.
 Non tamen vt Iudæ domus, & magalia Bethles
 Me teneant; quamuis hæc illi patria, quamuis
 Se Deus his primùm nostros circumdatus artus

A 4

Ostendit

8 GUILIELMI BECANI

Ostendit terris, & paruo vagiit antro.
 Pastores primi fano videre iacentem.
 O fortunati, quos ipse ad limina custos
 Induxit senior, iamque vbera cara petentem
 Ostendit puerum, & stantem ad præsepia matrem!
 Ille latus paleis & fano fultus agresti
 Accepit lætus venientes, donaque turbæ
 Pauperis arridens, primosque admisit honores.
 Quis seruasse gregem, quis noctem montibus illis
 Non cupiat vigilasse? procùl nunc illa voluptas:
 Nunc dulcis pueri petitur caput. Hei mihi, quantus
 Astra ferit clamor! fatalia linqute tecta,
 Dum licet, inque sinus abscondite pignora matres
 Bethlemia: tuque ante alias fuge regia Virgo,
 Quò Numen, sponsusque vocat. sed & ó! mihi
 longè
 Iesseæ valles, nec iam iucunda valetè
 Antra. Quis infandam eadem, laniataque membra
 Infantùm, matrumque hærentia funera collo
 Spectet, & vndantes infonti sanguine cunas?
 Ibo, & Iosephi profugi comes, exulis exul,
 Per, qui se obiicient, casus, eiusque, meosque
 (Quo se cumque ferent) sequar indefessus amores.
 Atque vtinam, sacra fuerit seu parua supellex
 Transportanda domus, via seu tentanda, laboris
 Me vocet in partem! sed in illo cardine rerum
 Cui fidat? viden' vt tritâ regione viarum
 Abscedat? coniux oculos demissa modestos
 It comes. Insequitur cælo plaudentibus alis
 Aligerùm formosa cohors, circumque, supraque
 Ambit ouans puerum, siue inter brachia matris
 Gestandus, collo seu pendeat ille paterno.

Fortunate

Fortunate senex, toties modò cuius in vlnas
Matris ab vberibus tam dulcis sarcina transit,
Brachia cui nectit ridens, pretiumque ferendi
Oscula diuinis infigit dulcia labris!
Fortunate senex, cui blâsas reddere voces
Incipit, atque illud paullatim dicere nomen,
Quo vocat æternum nihilo minor ipse parentem!
Ipsæ te vallesque cauæ, collesque supini,
Quà transis, ipsæ te rupes, ipsa beatum
Saxa vocant; pondusque tuum comitemque fatentur
Nosse feræ, & prono venerantur vertice siluæ.
Quò properas? patulis hîc ficus temperat æstum
Fronibus, hîc flores, immixtaque floribus herba,
Hîc torus: hîc molli puerum depone sub ymbra.
Ipse Parætonias præcurram lætus ad oras
Nuntius. Excibo ciues, Memphimque subire
Delicias terrarum & cæli gaudia dicam.
O felix, nimium felix, tua si bona nosti,
O dilecta Deo regio! redit ille tuorum
Seruator populorum, his nomen amabile terris
Iosephus: nec tam attonito nocturna tyranno
Visa aperit, nec septenos collecta per annos
Partitur frumenta, famis solatia diræ.
Ipsum adeò auctorem frugum, qui gramina campis,
Qui segetes aruis, qui Nilo sufficit vndam,
Adducit. Deus, ecce Deus! quem sæcla Canopo
Pristina terribilem, perdentemque omnia latè,
Fulmina vibrantem, & tonitru videre cientem;
Nunc trepidus fugit, & teneris vagitibus auras
Impellit lacrymans, latebrasque & tecta requirit.
Spargite flore viam, manibus date lilia plenis,
Et triuis festas intexite, quà venit, umbras.

IO GVILIELMI BECANI

Me miserum ! quanto tellus incenditur æstu !
Vt rabidi soles ! vt nulli hoc aëre venti !
Ah ! tibi ne noceant insueti, Virgo, calores !
Ne puero teneros vrat sol feruidus artus !
Sancte senex, tuus iste labor: tibi creditus infans,
Infantisque parens: generis tu gaudia nostri,
Tu preium mundi, & cælestia pignora serua.
Nos tibi, nos illo pro munere carmina grati
Soluemus, nomenque tuum tollemus ad astra.
Carmina nos; alij folido de marmore templa
Constituent, & dona tholis ingentia figent.

IDYLLIVM II.
THESTYLIS.

Argumentum.

Puella rustica post Dei Matrem deserto in sacello religiosè cultam ibidem expirat, & celo transcribitur.

A D

FRANCISCVM MONTMORENCIVM
E SOCIETATE IESV.

Cùm ab eo lyricam Psalmorum Daudicorum Paraphrasin accepisset.

R Eddite Blandinio calamos in monte relictos
Pierides : iterùm siluas & rura canemus.
Adsis, & tenui aspira, Francisce, labori.
Bucolici princeps tu carminis: altera quamuis
Depositis

IDYLLIA SACRA. I I

Depositis modò plectra iuuet tentare cicutis.
 I felix, quò te rapit entheus ardor, & vltra,
 Quàm Venusinus olor, quàm cursum Pindarus egit,
 Cælo iter affecta. Dudum tibi Tybris, Apesque
 Terrarum dominæ blando plausere susurro.
 Nostra humiles supra non surgit musa myricas.
 Nec tamen hæc spernit Grudis celeberrima siluis
 Virgo, cui primas agresti carmine laudes
 Dixit Bethlemio Pastorum turba sub antro.
 Inde illi pecudes curæ, pecudumque magistri.
 Thestylis exemplo est, cuius malè cultus agellus,
 Et grex paruus opes olim; nunc addita cælo
 Vota audit, faustum agricolis & amabile nomen.
 Viderat hæc collapsum inter dumera sacellum,
 Regina Superûm pietas quod prisca dicarat.
 Virginis effigies fractâ squalebat in arâ,
 Imbribus, indignum, rapidoque obnoxia soli.
 Huc animi mœrens, miseransque in imagine Diuam
 Assiduè veniebat, & aræ affusa, vidensque
 Semirutam, & cultus iam nil nisi signa prioris,
 Flebat, & innocuis immiscens vota querelis,
 Hei mihi! dicebat, quòd non me diuite nasci
 Patre Deus voluit, quòd non mihi iugera culti
 Multa soli, multi que græges in montibus errent.
 Tum tibi fulgenti, Regina, è marmore templum
 Exstruerem: medio tu stares aurea templo;
 Aureus ille tuis infans hæreret in vlnis.
 Dixerat; extergensque madentia lumina, siluam
 Cantu implet, nomenque Mariæ tollit ad astra.
 Iusserat hoc teneris incitum crescere fagis,
 Hoc Zephyros, aurasque, cauas hoc discere rupes,
 Hoc matutinas secum celebrare volucres.

Quia

12 G V I L I E L M I B E C A N I

Quin & auis fieri simplex, & sumere pennas
 Optat, & hoc omnes cantando ferre per oras.
 Vana voues. Potiùs decorandi cura sacelli,
 Thestyli, te teneat. Quid tum si vile, Dei que
 Indignum genitrice? casam non spreuit, & illum
 In stabulo genuit, quem gestat ad vbera, natum.
 Quid faciat? modò poma suis hærentia ramis
 Fert, figitque tholo: modò de radice reuulsa
 Intexit virgulta, & opacat frondibus aram.
 Adiicit & geminas vario de flore corollas;
 Vna tegit puerum, pueri tegit altera matrem.
 Et, quia, quod donem maius, fortuna negauit,
 Accipite hæc, inquit, manuum monumenta mearum
 Tuque, puerque tuus, Virgo: nam te quoque dicunt
 Exegisse humilem nato cum paupere vitam.
 Fallor? an ille mihi diuinis risit ocellis?
 Et magis atque magis blandos in imagine vultus
 Aspicio? ô vtinam scirem quo munere possit
 Officioque capi! non quidquid protulit æstas
 Formosum in siluis; non vestem, quam mihi Phyllis
 Cùm daret, urbanis potes hac certare puellis,
 Thestyli, ait; non ipsam animam donare recusem.
 Ardoris nunc iste mei sit cereus index.
 Ignea vis ceram tenues dissoluet in auras;
 Me consumat amor. Dulce est in amore perire.
 Thura etiam, & , templis qui succenduntur, odores
 Vellem ager hic ferret; totas altaria lucas
 Fumarent: sed enim dabit hæc opulentior Ægle.
 Ipsa feram geminos etiamnum implumibus alis
 Turturis inuentos celsâ super arbore pullos.
 Hos meus vt frater nido detraxit Iolas,
 Accepi, & dixi, Pueri portabimus illos.

Accipe,

Accipe, care puer, placido mea munera vultu.
 Munera parua quidem pro tempore; sed malè nobis
 Autumnus feras si non affecerit, agnum
 Velleris intacti, sic spondet mater, habebis.
 Agnum Zacharides solitus tibi ducere, quando
 Dulcibus è latebris paruus tua tecta petebat,
 Et tua desertis veniebat ad oscula siluis.
 O nimum felix, cælestia stringere colla
 Qui potuit, pueroque puer colludere! felix
 Quem toties tecum amplexa est, gremioque rece-
 prum

Conscia vestrorum fouit tua mater amorum!
 En erit has etiam puer vt dulcissime nobis
 Delicias facias, nec iam simulacra, sed ipsum
 Te spectem, qualis Superis quantusque videris?
 Interea sim cura, precor, tibi mutua, quamuis
 Tu Deus, agricolæ quamuis ego filia Mopsi.
 Sic nutrit flammæ, teneroque liquescit amore,
 Immemor absentisque domus, pecorisque, sui que.
 Sæpè greges illi per opacæ deuia siluæ
 Errarent, si non absentis Diua puellæ
 Suppleret curam, custodiretque vagantes.
 Sæpè parens natam serâ sub nocte reuersam
 Increpuit; sed non ea me, quam rere, morata est
 Causa, inquit: lusere aliæ, ludantque puellæ:
 Vota Dei Matri pro te tua filia fecit.
 Illa quidem (gemitumque imo de pectore ducens
 Soluitur in lacrymas) hîc iam despecta, situque
 Fœda iacet, sed non ego criminis arguar huius.
 Quin potius stratam me mors illius ad aram
 Occupet, eque suo defunctam luce facello
 Thestylin ad sedes deducat Diua beatas.

Sic

14 GUILIELMI BECANI

Sic vouet. Audiuit virgo: taciteque, quod optas,
Fiet, ait. Suprema tibi cum venerit hora,
Me coram aspicias, interque precantia verba
Deficientem animam excipiam, caeloque locabo.

Præsidium quis tale mihi, dum fata vocabunt,
Spondeat! ô ego tum quam molli sine quiescam,
Te saltem si, sancta Parens, in imagine spectem,
Et fractos oculos in te, mea vita, tuumque
In puerum attollens, nil iam mortale videre
Exoptem, sed caelo inhians de corpore soluar.

IDYLLIVM III.
ISIDORVS.

Argumentum.

*Inter Dei laudes ad caelum aspirat.*AD IOANNEM SCHEGA
E SOCIETATE IESV,

ARCHIDVCI LEOPOLDO A CONFSSIONIBVS.

Tityre, coge pecus: venit Hesperus. Hic ego noto
Succedam nemori, laudesque, assuetaque; solvam
Vota Deo. Par est votis prauertere noctem.
Ibo, & Dauidico quæ sunt mihi condita versu,
Ad responsutas meditabor carmina siluas.

Intonsi montes, altaque in montibus umbrae,
Umbrosi nemorum saltus, & pascua, & amnes,
Et pluuia, & rores, matutinaque pruina,
Ventorumque leues animæ, nimbi que sonantes,
Cuncta Deum laudate: Dei sunt omnia munus.
Rebus ab hoc vigor, atque omnis primordia vitæ.
Messibus

Messibus hinc ager est, hinc pomis utilis arbor.
Hinc oleum, & tristes animo pellentia curas
Vina fluunt, læto florescit germine terra.
Terra parens frugum; sed quanto pulchrior illa est
Cælicolûm regio, quam formosissimus ambit
Sol, & inextinctis illustrant sidera flammis.
O Diuûm domus alta, ingentisque aurea cæli
Templa, Dei sedes! O sol, ô candida luna,
Et toties oculis mihi visa madentibus astra,
Aspectu vt rapitur vestro, vt se iungere vobis
Mens ardet! iam nec fontes, nec flumina nobis
Ipsa placent: sordent vestiti gramine campi.
Iam siluæ, præter latebras plorantibus aptas,
Nil, quod amentur, habent. Hîc flendo condere
soles,

Et totas iquat in questus absumere noctes:
Hîc damnare moras, & euntia tempora tardè,
Et nimitum longos, cælo quibus absumus, annos.
Sic olim Isacidæ dominæ Babylonis ad amnem
Sederunt Solymæ memores, longumque gementes
Exilium ignotas turbarunt fletibus vndas.
E salicum ramis pendebant barbata, venti
Impulsu interdum gemitus imitata suorum.
Chaldæi venire, fero gens barbara cultu,
Quique Tigrim, qui que Euphratem tenet accola,
venit,

Venere Assyrij, Medi venire coloni:
Omnes insultant captis, quaque antè iubebant
Vincula ferre manu, nunc pleetra resumere mādant.
Eia agite, & quæ olim, dum starent alta Sionis
Templa, canebatis, depromite carmina nobis.
Hebræis Babylon modulis sonet: en silet omnis
Ripa, silet nullis percussa fragoribus vnda.

Quis

16 G V I L I E L M I B E C A N I

Quis modus externis meditari patria terris
 Carmina? ut inuisi Babylon sibi Numinis hymnos
 Audiat? Hebræos ut rideat impia cantus?
 Hæc Deus, infensus quamuis nunc, hoc tamen,
 aiunt,
 Non sinat Isacidis cultus Deus. Ite profani.
 Debentur Solymæ, Solymæ seruabimus istos,
 Quos petitis, cantus: gemitus hæc terra reposcit.
 O Solyma! ô arces! ô sancti culmina templi!
 Exilii que mei Babylon ô tristis imago!
 En erit illa dies vnquam, quæ me quoque reddat
 Dilectæ nimirum patriæ, regni que beatis?
 En erit, ut terris excedat liber, & artus
 Qui regit hos, puro se spiritus æthere condar,
 Calicolas vbi cernat, vbi cernatur ab illis?
 Ah quid non animo, quid non sum corpore passus
 Hac ego spe! quoties intactos, fonte reperto,
 Transiui sitiens latices, & languida traxi
 Membra fame! quoties Cereris pro munere, curæ,
 Et gemitus alimenta mihi, lacrymæ que fuerunt!
 Errantem mediis si sol exureret agris,
 Si ruerent densis hiberni nubibus imbres,
 Perfundar pluuiis, dicebam, solibus vrar:
 Tempus erit, cum cælestes inuectus in orbes,
 Altior & pluuiis, & solibus altior ibo.
 Si sine me in molli celebrarent gramine ludos
 Pastores, si me terricum tristemque vocarent:
 Parcite, dicebam, cælo sperabimus ista,
 O pueri: cælum nobis maiora reseruat.
 Quid, quod nescio quâ cum Phyllida Thyrsis amaret
 Infelix iuuenis, Corydon rideret Alexin,
 Non nisi diuinis mihi pectus amoribus arsit?

Num

Num minus idcirco turgent mihi lumina fletu ?
 Idcirco nostras non audit silua querelas ?
 Audiat vsque ramentum: cælum modò lumina spectent,
 Vsque fluant lacrymis. Est quædam flere voluptas:
 Dulcis amarities lacrymarum, ipsæque querelæ,
 Ipsi delectant, qui sunt in amore, dolores.

IDYLLIVM IV.

DAVID.

Argumentum.

Leone & vrsò cæsis epinicium.

NASSON, NABOTH, CHELION.

AD FREDERICVM DE MARSELAER,

EQUITEM,

TOPARCHAM DE PARCK, &c.

NAS. **D**icite io Pæan, lætasque ad sidera voces.
 Mittite: victorè lauro redimite Dauidem

Pastores: meruit fieri sibi talia Dauid.

Dauid in aduersum generosior ipse leonem

Iuit, & ingenti distraxit hiantia nisu

Ora premens, lacerumque cruentâ extendit arenâ.

NAB. Dauidem agricolæ celebrate, & tollite cælo.

Dicite, crescentesque iubete ediscere lauros:

Regnat in vrbe Saul; rex nobis Dauid in agris.

Bellua sæua, ingens, Libani de montibus, vrsa

Intrulerat sese campis, stragemque ferebat:

Dauidis confecta manu est. Frustrâ ore cruento

B

Infremuit,

18 G V I L I E L M I B E C A N I

Infremuit, frustrâ rigidos surrexit in vngues.
Nec pugnaturus clypeum tulit ille vel hastam;
Tela fuere manus, inuicti tela lacerti,
Et virtus animi telo violentior omni.

CH. Carpite, securi modò carpite gramina tauri,
Nec vastatorem timeant armenta leonem,
Vt nuper. Iacet ecce leo, rex ille ferarum,
Siluarumque pavor: tabo per colla, per armos
Concreuere iubæ: lauit ater corpora sanguis.

NAS. Pergite oues campis procedere, pergite molles
Tondere in solis, puero duce, montibus herbas;
Cura nec ad caulas ferâ sit nocte reuerti.
Vrsus abest: vrsi proprio rubuere cruore
Infecti toties agnorum sanguine villi.

NAB. Ibimus, & læti exuias, monumenta timoris
Præteriti, pagos circum villasque feremus:
Excipient pompam, tauris ad aratra relictis,
Agricolæ, nec se poterunt explere tuendo,
Mirati rictus, & adhuc à morte timendum
Aspectum, & diris assuetos cædibus vngues.

Cernere erit turbas puerorum, ipsosque sequentes
Cum terrore canes: ibit latratus ad auras:
Omne resultabit strepitu nemus, omne sonabit:
Regnat in vrbe Saul; rex nobis Dauid in agris.

Tum, quæ vicinâ quercus stat maxima siluâ,
Tale sub affixis spoliis sibi carmen habebit:

Villoso caput hoc vrsi, cæsi que leonis
Hæc, ô Posteritas, paruus tibi tergora Dauid.

CH. Spargite humum foliis, foribus prætexite ramos,

Pompa venit: Dauid princeps & gloria pompæ:
Quid tum si tener est? si primo flore iuuentæ

In

In niueâ flauos crispat ceruice capillos?
 Quanto vrsus vitulo; quanto leo fortior agno,
 Dauidi tenero tantum leo cedit & vrsus.
 Non validus Sampson, non, primum quos tulit
 æuum,

Pastores, quamuis geniti de stirpe gigantum,
 Quamuis aërias æquarent corpore cedros,
 Certior infitmo pecori tutela fuere.

NAS. O inuidæ puer, tibi circumiectus Ephratæ
 Collis, & intonsus Carmelus, & arduus Hermon
 Dant plausum, pulsæ referunt ad sidera valles:
 Regnat in vrbe Saul; rex nobis Dauid in agris.

NAB. Arboribus vites decori sunt, collibus vna,
 Armento taurus, toruo sua cornua tauro:

Tu decus omne tuis. Te postquam cæde ferarum
 Perfusum, & geminum siluæ videre cadauer,
 Venit honor siluis, stetit omnis pulchrior arbor.

CH. Viribus his alias, age, nunc circumspecte pugnas.
 Nunc lituos audire iuuer: nunc fortia bella
 Aggredere, atque ipsos in prælia posce gigantes.

NAS. Audeat arma manu quisquis te sumere contra,
 Næ de se coruis dabit ille voracibus escam.

Atque vtinam nobis tantum ex hoc suppetat æui,
 Tantum oris, quantum sat erit tua dicere facta!

Non tali Gedeon, non tali carmine dictus
 Nunniades fuerit: vincet tua gloria præcos,
 Vt corylos ilex, myrtos procera cupressus.

Iam nunc Allophyli, Madian, Arabesque, Syriæque
 Responsis horrent Diuûm: tremit omnis Idume.

NAB. Intereâ textam de lauro sume coronam,
 Et palmæ ramum pro tempore: quæque coloni
 Parua ferunt læti, tu lætior accipe dona.

Ecce tibi calathis legerunt lilia plenis
 Marrès atque nurus: Tyrios potura colores
 Vellera Bethlemiæ certant tibi nere puellæ.
 Mittit mella Thabor: Libanus tibi spirat amomo:
 Ducit in Engaddi tibi montibus vva colorem.
 Sed neque de terrâ missum Galaditide munus
 Aspernare, pedum nodis atque ære decorum,
 Quod dedit Obededon, & cùm daret, Hoc manus,
 inquit,
 Ista gerat, quæ semesam extorquere leoni
 Non timuit prædam, faucesque inuasit hiantes;
 Digna manus scepro. Sed sint sua scepra Sauli,
 Et quâcumque volet regnet sublimis in vrbe:
 Regnat in vrbe Saul; rex nobis David in agris.

IDYLLIVM V.
 MOYSES EXPOSITVS.

Argumentum.

Infans à matre expositus Nilo committitur.

AD PETRVM VANDER BEKE,
 IN PROVINCIALI FLANDRIÆ SENATV REGI
 CATHOLICO A CONSILIIS.

Oppida sint aliis; campi mihi ruraque curæ.
 Flumina me teneant: tenuerunt hæc quoque
 Moyfen,
 Et vitam & nomen, fluitans in gurgite summo,
 Debuit his olim: fluitantem gurgite summo

Musa

Musa refer Moysen, primus qui pangere carmen
Instituit, tenuique gregem mulcere cicutâ.
Iam fetum Rachobeta suum sub luminis oras
Ediderat, iam mater erat, sed pœnitet esse:
Et mallet nullum, quàm, quem seruare tyranni
Iussa vetant, natum. Quantò formosior infans,
Tantò maiori premitur luctuque, metuque.
Ergò perire sinat, vitæque in limine primo,
Quem peperit, mitti patiatur piscibus escam?
Idcircone decem tulerit fastidia mensûm,
Et fuerit duro partus defuncta labore?
Nil Pharao iubeat crudelius. Ut graue tandem
Cesset opus laterum, cessent immitia lora,
Et scuricæ, & fustes; instat fors durior illis.
Ipse puer quouis magis exactore fatigat
Infaustam nimiùm matrem. Quodcumque moueri
Audit, qui sobolem rapiat, qui mittat in vndas,
Aduentare putat: nec quid fugiatque, petatve,
Nec quid agat, certum est. Virget rex, regius ades
Lictor obit: prodit sese vagitibus infans.
Sic, lupus interdum cum iam ferus ambit ouile,
Balatum ignari tollunt sub matribus agni.
Quid faciat? præter questus, solamen inane,
Nil habet in promptu: nec adhuc hos edere tutum.
Rêsne, rogat tacitè, nimij foret illa fauoris,
O Superi, si, qui seruiles crescat in vsus,
Sitque miser mecum, puerum seruare daretis?
O vbi, quem vates nunc expectare iubebant,
Ille sui vindex populi, qui compleat omnem
Prodigiis Memphim, qui terram ducat in illam
Assertos hinc Hebræos, vbi fata beatas
Promittunt sedes, & mella fluentia campis?

B ;

Illius

Illius aduentum, nisi spe nos ludat inani,
 Quàm fuit optandum non hoc præuerrere partu !
 Sic ait, & vano nequidquam fluctuat æstu,
 Atque animum nunc huc, nunc anxia diuidit illuc.
 Cùm tandem: Quod non aliunde, à fluctibus, inquit,
 Speremus; quemque infantis seruire tyrannus
 Exitio voluit, quaramus in amne salutem.
 Dixerat, & lento fiscellam è vimine textam
 Inducit cerâ, ac patientem reddit aquarum.
 Ter puerum immisura fuit: ter victa dolore
 Destitit: haud aliter tamulandum imponeret vrna.
 Postquam pauca dedit tamquam suprema iacenti
 Oscula, flens flentem Superis committit & vndis.
 Vade, ait, infelix (agilemque à litore corbem
 Impellit trepidante manu) fluuioque secundo
 Labere. Si pereas, non me spectante peribis;
 Si Superis curæ es, quam me tibi ferre negarunt,
 Nilus opem præstet, Nilum sensisse putares:
 Sic substernit aquas, sic summo leniter alueo
 Commissum sibi portat onus. Narat ille pericli,
 Nuper vt in cunis, securus. Fiscina quantum
 Parua vehit fati! qui sic narat, arbiter olim
 Vndarum legem ponet fluuiisque marique.
 Huius ad imperium decurret in æquora Nilus
 Decolor, & fluctus mirabitur ire cruentos.
 Huius ad imperium refugi maris vnda dehiscet,
 Et via diducto pandetur sicca profundo.
 Arduus hinc stabit gurges suspensus, & illinc:
 Securi pedites imis gradientur arenis.
 Tantùm aliquis, quo nunc agit in discrimine, præstet
 Sit misero, & forti tribuat superesse fut uræ.

192
23
IDYLLIA SACRA.

IDYLLIVM VI.

MYCON.

LYCIDAS, CHROMIS.

Argumentum.

*Amorem impurum, execrantur; caelestem
commendant.*

AD FERDINANDVM DEL PLANO,
SOCIETATIS IESV
RECTOREM GANDENSEM.

MY. **I**Bam, quâ Grudiis sinuosus Dilia campis
Labitur, & multo conuestit gramine ripas.

Errabant circùm pecudes, porrectaque late
Pascua mille boues tondebant, mille bidentes.

Dum tacitus Superos veneror, sicut meus est mos,
Ecce tibi subter salices Lycidasque, Chromisque,

Et cantare pares, & respondere parati.

Vt Lycidas contrâ me conspicit, Huc ades, inquit,
Care Mycon: non te Chromin audiuisse pigebit.

Accedo, & socius positus in gramine iungor.
Incipiunt illi meditados dicere versus.

Sic Chromis exorsus: Lycidas sic deinde secutus.

CH. Eheu, quàm pingui taurus macilentus in her-
bâ est!

Vbera quàm referunt Corydoni sicca iuuentæ!

Impius est Corydon, nec munera ferre sacellis,

Nec curat dare vota Deo: Deus illa rependit.

LY. Incolumes pascuntur oues, capræque Menalæ.

B 4

Lac

24 G V I L I E L M I B E C A N I

Lac sub solstitium, lac frigore suppetit illi.

Reginæ Superûm nullâ non luce Menalcas

Supplicat: hæc illi Superûm Regina rependit.

CH. Iactat Damœtas sibi quæ Galatea locura est,

Et Superûm ferri demens exoptat ad aures.

At me lasciua capiant quàm verba puellæ,

Experiar rabidi dentes, precor, antè molossi.

LY. Interit indigno Nisæ deceptus amore,

Dicit & in Diuos moriens verba aspera Damon.

At similis quàm me teneat vesania, fiam.

Obuius antè lupo desertis solus in agris.

CH. Accipiter nidis, stabulis lupo, improba vulpes

Cortibus infesta est; pueris amor atque puellis.

Ah sæue, ah fallax amor, ah mortalibus hostis,

Vt tua lethifero sunt illita tela veneno!

LY. Alitibus laquei, mendaces piscibus hami,

Retia cæca feris; homini metuenda voluptas.

Decipit, ac ritu prensatæ elabitur vmbra;

Conda tamen morfu vel sic ferit iccta tenaci.

CH. O quibus est primi, iuuenes, vigor integer æui,

Si studium vobis passim conquirere pulchras,

Vertite ad hanc curas, huic vos addicite seruos,

Quæ peperit Numen: quid enim formosius illâ?

LY. O quibus est florens ætas & forma, puellæ,

Mutua vos si cura tenet, studiumque procorum;

Sit, facite, ante omnes vobis in amoribus ille,

Quem peperit Virgo: quis enim tam dignus amari?

CH. Triste gregi scabies, demessis nimbus aristas,

Florenti ceraso nebula; iuuenilibus annis

Insanisse mihi. Testes sunt pascua & agri,

Quàm crebri ex imo gemius mihi pectore surgant.

LY. Dulce apibus flores, ver floribus, aura Fauoni

Purpureo

Purpureo veri; nullos experta furores

Ætas prima mihi. Nec agri, nec pascua norunt,
Quanta mihi manent ex illo gaudia fonte.

CH. Iam matura mihi vires firmauerat ætas,
Cùm nil iucundum, nisi quod me perderet, esset.
Quid volui demens? inter requiescere spinas,
Dulciaque ex ipsis extundere mella cicutis.

LY. Tertius à decimo nondum me ceperat annus,
Cùm desiderijs cœpi cœlestibus vri.

Tempore ab hoc sic ille meo sub pectore creuit
Ardor, vt æstiu maturâ luce calores.

Hei mihi, quàm breuis est quæ nobis ducitur ætas!

CH. Vt fugit, inque modum numquam reuocabilis
vndæ

Labitur! ah miseri! vix paucos fata dederunt,
Et tamen è paucis multos disperdimus annos.

LY. Hei mihi, quàm longa est ardenti cernere nomen
Vna dies! vt cor illi tabescit in horas!

Non ita purpurei, curuum quos læsit aratrum,
Deficiunt flores, tactaque vredine messes.

Finierant. Viti cygnos superasse Myconi,
Quasque nouum volucres audit ver. Tityrus, inquit,

Vsque sibi placeat, seu fagi lentus in vimbâ
Formosam doceat resonare Amaryllida siluas,

Seu dicenda suo (sed quæ legat ipsa Lycoris)
Ad Siculos fontes meditetur carmina Gallo.

Dulcius agrestes alter non inflat auenas,
Credo equidem: sed quæ cœlestes cantat amores,

Hæc sonet, hæc nostris celebretur fistula campis.

THYRSIS, DAPHNIS.

Argumentum.

*Arbus spectabilibus assurgunt ad Deum.*AD IOANNEM BAPT. VAN HOLLANT,
E SOCIETATE IESV.

Campus erat: fons in medio, quem plurima fagus
Ambit; ad hunc Thyrsis cum Daphnide fortè
sub æstum

Compulerant pecudes, ambo cantare periti,
Ambo diuinis accensi pectora flammis.

Dulcia, Thyrsis ait, ventorum hîc sibila, Daphni,

Dulcia de saxo labentis murmura lymphæ,

Dulcè strepunt volucres; sed vox tua dulcior illis.

Daphnis ad hæc: Quin tu frontem mihi baccare
cingis,

Quando ultra placitum laudas? præconia, Thyrsi,

Hæc tua sunt; te Pierides fecere poëtam:

Et tantum tibi nos, quantum vel oloribus anser,

Rauca vel argutis concedit rana cicadis.

Si tamen egeidâ iuuat hîc paullisper in vmbra

Mecum, vel calamis cantum, vel voce ciere,

Experiar quid possim. Age, carmina tu cane prima,

Carmina tu cane prima; tuus canet altera Daphnis.

TH. Ludere si calamis, si vocem soluere cantu

Est animus, sit prima Deus, sit & vltima nobis

Materies, bone Daphni. Regit Deus omnia, terras,

Et

Et mare, cumque suo magalia rustica cælo.

D. Principium rerum Deus est, & terminus idem,
Fatorum dominus, vitæ, quam ducimus, auctor.

Auctori vitæ sua laus, sua semper apud me

Carmina erunt: vos hæc memores ediscite fagi.

TH. Aspicias vt segetes agros, vt gramina campos
Lata tegant, lætæ tumeant in vitibus vuæ?

Omnia sunt illius opus: nisi fauerit ille,

Nec segetes veniant agris, nec gramina campis.

D. Aspicias vt torrens modò terris incubet æstas,

Aëris vt vitio pecudes moriantur & herbæ?

Omnia sunt illius opus: si respicit ille,

Descendent pluuiæ, superabunt flumina ripas.

TH. Ver pulchrû, cum se terris noua germina tollunt,

Cum redeunt flores: pomis autumnus & vuis.

Pulcher: at vt fuerit notus tibi conditor horum,

Nec vernum decus, autumnus nec munera laudes.

D. Pura nitet cæli facies, seu nocte fugatâ

Aurora in roseis effert se lutea bigis,

Aurea seu serus succendit sidera vesper;

Si ad dominum spectes, iam cælum & sidera sor-
dent.

TH. Omnia sol lustrat, quouis diffunditur aër:

At quò nec penetrat sol, nec diffunditur aër,

Præsens Numen adest. frustra fugit, & sua quisquã

Sperat in obscuris abscondere crimina siluis.

D. Omnia sunt certas sortita ab origine sedes.

Flumina amant pisces, montes animantia, cælo

Gens hominum nata est. frustra hîc sibi conserit
hortos,

Frustra aliquis multos vitæ sibi postulat annos.

TH. Terra vale: totus cæli succendor amore.

O quoties.

O quoties illuc, & quæ suspiria mitto!

Non ira lethali confixus arundine ceruus

Sepositi fontis gelidas aspirat ad vndas.

D. Tytire, balantes audin' in ouilibus agnos?

Absunt iam nimum matres. Absentibus agni

Matribus vt mœrent, vt matres Tityre, quærunt,

Sic absente Deo mœror consumit amantes.

TH. Solus amans nouit, quo claudat funere vitam.

Res amor est violenta; mori nos denique coget.

Atque vtinam cogat! crescet post fata, nec illum

Vincere mors poterit, quamuis mors omnia vincat.

D. Solus amans nouit quâ spe sua tempora ducat.

Quas segetes æstas, annus quæ vina daturus

Serior, in dubio est: fallunt sua sæpè colonos,

Pastores sua vota: Deus non fallit amantes.

TH. Non teneræ ventos coryli, non frigora myrti,

Vinea grandinibus mixtos non sustinet imbres;

Nec mihi fert tantos animus, quibus æstuat, ignes.

O amor, ô nostras moderatiùs vre medullas.

D. Non pisces saturantur aquis, non rore cicadæ,

Non volucres cantu, nec apes florente salicto;

Nec mihi sufficiunt quibus intus amoribus vrer.

O amor, ô nostras violentiùs vre medullas.

Talia cantabant pueri, dulcesque fouebant

Pectoribus flammæ, & fletibus ora rigabant.

Audit, & vitreâ flauum caput extulit vndâ

Pastorum insolitos Scaldis miratus amores.

IDYLLIVM VIII.
MOYSES INVENTVS.

Argumentum.

*Moysem expositum Merris filia Pharaonis
inuenit, & adoptat.*AD CASPERIVM GEVARTIVM,
CONSILIARIVM ET HISTORIOGRAPHVM
CÆSAREVM AC REGIVM,
ARCHIGRAMMATEVM ANTVERPIENSEM.

BVcolicæ Musæ, labor iste nouissimus esto
Rursus adire Pharon, magnumq; reuisere Nilum.
Niliaco Moysem iactant in gurgite fluctus.
Ah, ne dulce caput violentior obruat vnda!
Ah, ne monstrorum, quæ plurima Nilus in altis
Nurrit arundinibus, puerum ferat æstus ad antra!
Nile pater, quæ te seruato fama per orbem
Hoc infante manet? minus est, quod vastus & in-

gens,
Quod septemgeminò voluaris in æquora cursu,
Quod per te nullos tellus tua postulet imbres.
Sed iam crescentes pronus sol duplicat umbras,
Et vespertino rubuerunt lumine fluctus:
Noctem ille in mediis desertus an exiget vndis?
Exacturus erat, regis nisi filia Merris
Auxilium sæuo melior genitore tulisset.
Liquerat illa suis urbem comitata puellis,
Grataque flumineâ captabat frigora ripâ.

Pars

Pars comitum natos legit inter gramina flores,
 Aut lectos in ferta ligat: pars carmina dicit:
 Illas camporum; tenet has aspectus aquarum.
 Dumque tenet, prono fiscella allabitur alueo.
 Quid ratis ista feret? quærunt. Dirabimur, inquit
 Regina, & rider: simul hoc; simul illa propinquat,
 Iam terigit litus, iam quod cognoscere possit
 Cernit: erat paucis à mensibus editus infans.
 Vagitum tum fortè dabat. Miser, heu! miser, in-
 quit,

Quisquis es, Hebræus certè: miseranda parentes
 Infaustumque genus prodit fors. Nec mora: corbis
 Ex vndis; è corbe puer, velut vnio conchâ,
 Eximitur. Quales parui pinguntur amores,
 Talis erat: leni suffunditur ora rubore,
 Cetera candidior cygnis: mansere relictæ
 Hic illic guttæ, quales in floribus harent,
 Qualis manè nouo tenerâ ros lucet in herbâ.
 Ipsa manu propriâ terfit Regina madorem,
 Inde venustatem contemplans oris, & artus
 Lacteolos: Quàm non, inquit, mittendus in istos
 Hic fuerat casus! en huc vt brachia tendit
 Arridens! vt me blandis aspectat ocellis!
 Infelix Hebræa, Deus cui gignere talem,
 Nec seruare dedit! sed si pater ista iubere
 Sustinet, & nasci Isacidam pro crimine ducat,
 Quis prohibet nos esse pias? crudelior vt sim
 Fluctibus? vt perdam, cui fluminis vnda pepercit?
 Atque vtinam tali fecissent prole parentem
 Me Superi! sed quod natura Deusque negarunt,
 Hoc tibi debebo, Pietas. genuisse putabo,
 Quem sic seruaro: nec me non matris habebit

Ille

196
31
IDYLLIA SACRA.

Ille loco, nostro qui non nisi munere viuet.
 Viue ergò, & sensim regali nomine dignos
 Disce puer mores, nosterque assuesce vocari.
 Quam tibi cumque Dij voluerunt esse parentem,
 Noster eris, raptusque ex amne vocabere Moyfes.
 Dixerat, & puerum regales tollit in vlnas,
 Oscula ceu nato libans, matremque vicissim
 Ille velut teneat, protensis vbera palmis
 Lactis egens quærit. Nutricem filia regis
 Hebraidum è numero quæri iubet: aduenit ipsa
 Pro nutrice parens: Quemque, inquit, tradis alendû,
 O Regina, meus tamquam si filius esset,
 Nec veluti nutrix, sed matris amore fouebo.
 Dicta placent: merces addicitur: vtraque gaudet,
 Regina assumpto, nato Rachobeta recepto.
 Sed iam musa suos excedit rustica fines,
 Nec satis hîc ruri, nec idonea cantat auenæ.
 Coniferâ meliùs pendebit fistula pinu,
 Atque aliis ex hoc numeris tentabimus ire.

1045

LIBRERIA SACRA

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.